

**БІБЛІОТЕКА ЖИТОМИРСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА**

**«Твої помічники – довідники»
(довідкова література
природничої тематики)**

2024

Читаючи книгу, журнал, слухаючи радіо чи дивлячись телевізор, спілкуючись із друзями чи дорослими, ви, напевне, зустрічали цілі вирази або окремі слова, значення яких вам незрозумілі. Тоді, звичайно, виникає потреба в'яснити їх значення.

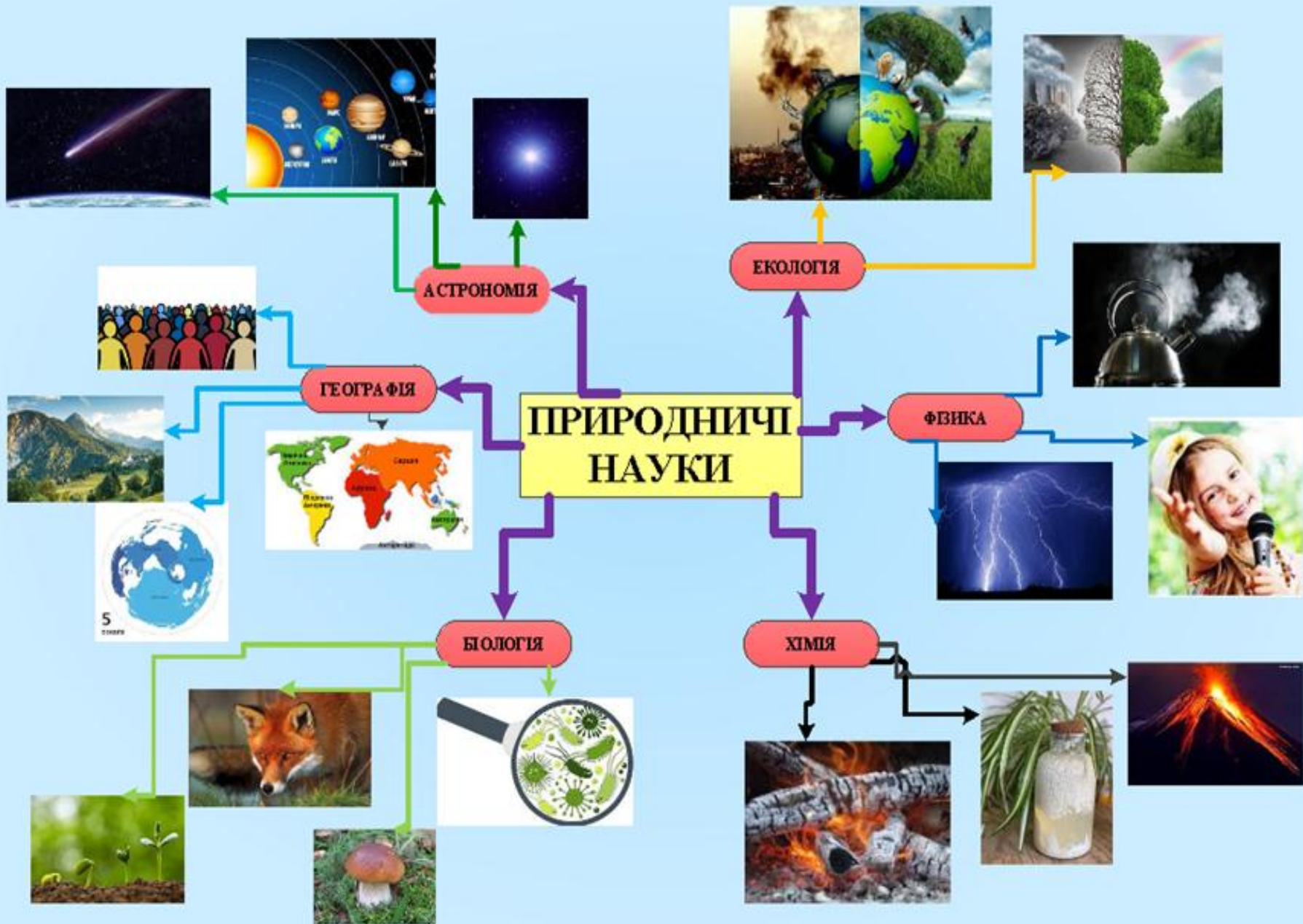
Постає запитання: до яких книг звернутися у таких випадках, де знайти відповідь? Звичайно, можна запитати батьків, учителів, бібліотекарів. Але куди корисніше і цікавіше знайти потрібну інформацію самому.

Найточніше і найкраще пояснення на поставлене запитання дадуть вам довідкові видання, які є в кожній бібліотеці.

Довідкова література: словники, довідники, енциклопедії.

Типи довідкових видань з природничих наук: енциклопедії; словники; довідники; географічні атласи; атласи-визначники рослин і тварин; електронні книги.

Природничі науки – це такі науки, які вивчають природу. До них належать фізика, астрономія, хімія, біологія, екологія та географія. Природа – це все, що знаходиться довкола нас: на Землі, в Сонячній системі, Галактиці та Всесвіті в цілому.

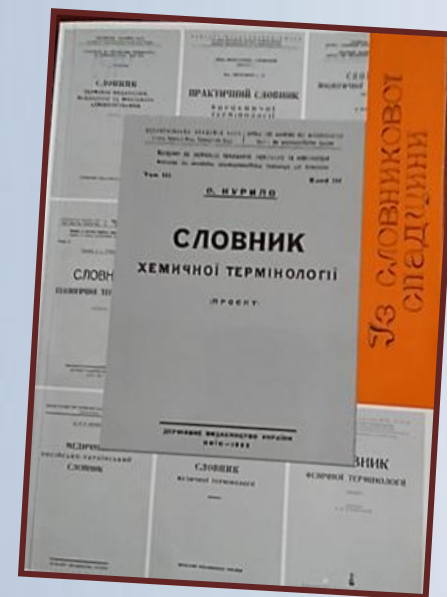

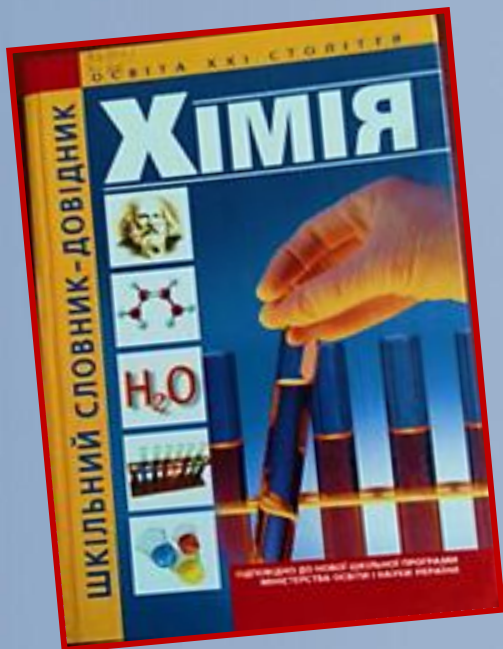
Хімія : пов. курс підгот. для вступу до закл. вищ. освіти / [авт. кол.: М. В. Гриньова та ін.]. – 2 ге вид., випр. і допов. – Київ : Літера ЛТД, 2018. – 464 с.

У навчально-методичному посібнику-довіднику викладено теоретичні основи загальної, неорганічної та органічної хімії в обсязі, необхідному для складання зовнішнього незалежного оцінювання. Кожен розділ посібника супроводжується тестовими завданнями, задачами для самоконтролю. Узагальнено зразки розв'язків розрахункових задач відповідно до шкільного курсу хімії, а також підвищеного рівня складності.

Курило О. Б. Словник хімічної термінології / О. Б. Курило. – Київ, 2008. – 120 с. - (Із словникової спадщини ; вип. 1).

Інститут енциклопедичних досліджень НАН України започаткував книжкову серію "Із словникової спадщини", покликану здійснити перевидання українських термінологічних словників, створених на початку 20 століття, що нині стали раритетними, а в радянські часи були заборонені й вилучені з ужитку. Ці словники й донині зберігають наукове та практичне значення. Нині читачеві пропонується 1-й випуск серії – "Словник хімічної термінології" під редагуванням О. Б. Курило.

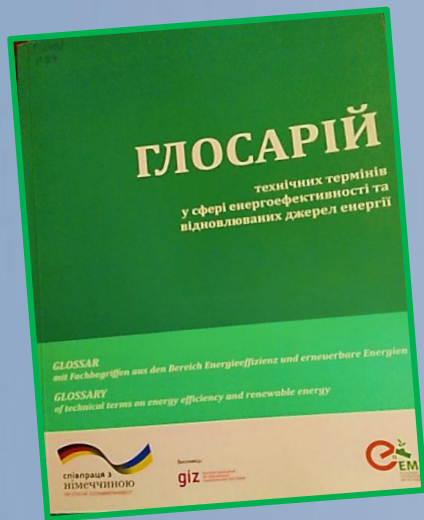
Хімія : шк. слов.-довід. / уклад. В. О. Хрутьба. – Київ : Школа, 2006. – 239 с. – (Освіта XXI століття).

У виданні подано визначення основних хімічних термінів, інформацію про видатних хіміків, поради щодо користування Періодичною системою Д. І. Менделєєва. Словник-довідник містить матеріал, який допоможе старшокласникам у вивченні хімії, стане у пригоді випускникам загальноосвітніх навчальних закладів та абітурієнтам у процесі підготовки до екзаменів.

Хімія. Найновіший універсальний довідник школяра і студента / [М. О. Матвєєва]. – Донецьк : БАО, 2011. – 495 с. : табл.

Ця книжка є найновішим довідником для вивчення шкільного курсу хімії у повному обсязі. Завдання довідника – об'єднати в одному джерелі всю інформацію, необхідну для підготовки до уроків, контрольних і лабораторних робіт, іспитів. Видання поділяється на три розділи: загальна, неорганічна та органічна хімія. Наводяться визначення хімічних понять, хімічні закони, роз'яснюється їхня суть.

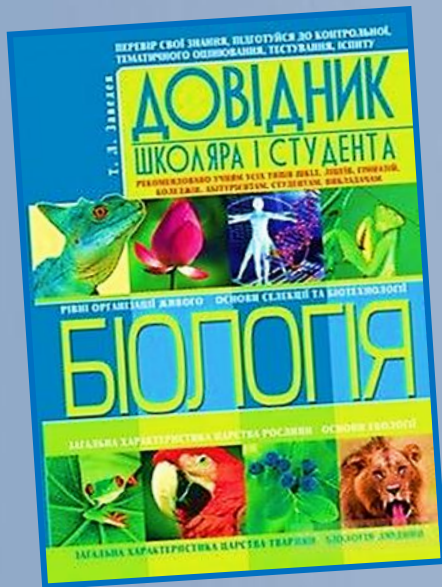
Глосарій технічних термінів у сфері енергоефективності та відновлювальних джерел енергії = Glossar mit Fachbegriffen aus den Bereich Energieeffizienz und erneuerbare Energien / [за ред. Олега Масняка та ін. ; пер. з нім. Олега Блащука]. – Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2019. – 209, [3] с.

Містить визначення і тлумачення технічних термінів і понять у сфері енергоефективності (ЕЕ) та відновлювальної енергетики (ВЕ), що використовуються у будівництві та стосуються будівель.

Словник фізичної термінології / ред. В. В. Фаворський. – Київ, 2009. – 239 с. – (Із словникової спадщини ; вип. 10).

Інститут енциклопедичних досліджень НАН України започаткував книжкову серію "Із словникової спадщини", покликану здійснити перевидання українських термінологічних словників, створених на початку 20 століття, що нині стали раритетними, а в радянські часи були заборонені й вилучені з ужитку. Ці словники й донині зберігають наукове та практичне значення.

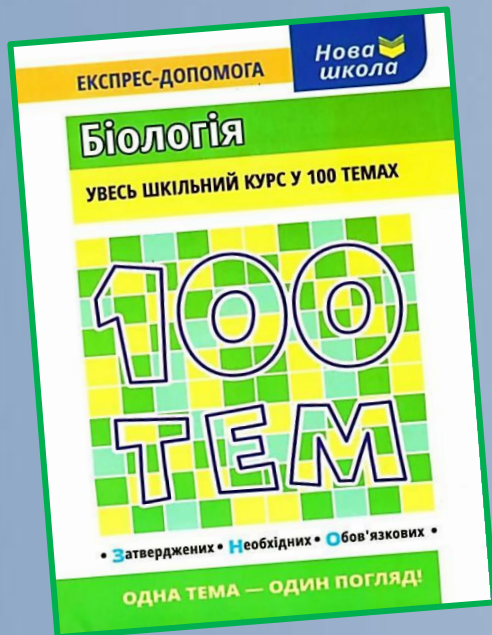
**Заведея Т. Л. Біологія : довід. школяра і студента / Т. Л. Заведея. –
Донецьк : БАО, 2015. – 687 с.**

У запропоноване видання ввійшли довідкові матеріали з усіх галузей біології – ботаніки, зоології, анатомії і фізіології людини, загальної біології, екології. Книга допоможе підготуватися до уроку, лабораторної роботи, до іспиту.

**Барна М. Ботаніка : навч. посіб. / Микола Барна. – 2-ге вид.,
допов. і змін. – Тернопіль : Терно-граф, 2013. – 359 с.**

Словник містить близько 3000 термінів з різних галузей ботаніки, найуживаніші терміни з мікології, мікробіології, вірусології, генетики, селекції та насінництва, екології та охорони рослинного світу. Подано етимологічні дані про всі іншомовні терміни.

Джамеєв В. Ю. Біологія : [довідник] / В. Ю. Джамеєв. – Харків : АССА, 2018. – 192 с. – (Нова школа).

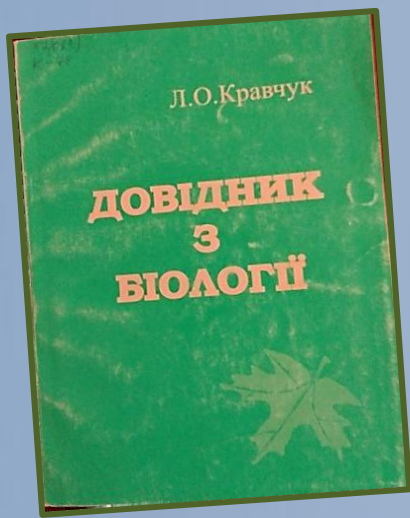
Довідник містить матеріал до усього шкільного курсу, відібраний у 100 найбільш важливих тем. Інформація представлена в наочній формі чітко на одну сторінку, що дозволяє швидко знайти і запам'ятати необхідну тему.

Я пізнаю світ : рослини : дит. енциклопедія / [авт.-упоряд. Л. О. Багрова ; худож. А. В. Кардашук]. – Київ : Школа, 2003. – 479 с. : іл.

Видання присвячено різноманіттю оточуючого рослинного світу. Читачі дізнаються, що є рослини-друзі, рослини-паразити, лікарські рослини.

Кравчук Л. О. Довідник з біології / Л. О. Кравчук. – Тернопіль, 2006. – 112 с.

У довіднику подано детальне тлумачення термінів та їх синонімів, з якими доводиться зустрічатися в процесі вивчення біології. Тут представлена інформація довідкового характеру з біології, яка викличе інтерес читачів до даного предмету.

Довідник з біології / за ред. К. М. Ситника. – Київ : Наук. думка, 1998. – 688 с.

Представлено всі основні розділи біології: ботаніка, зоологія, анатомія та фізіологія людини, загальна біологія. Викладено відомості щодо клітинної будови організмів, основ генетики та селекції, молекулярної біології. Розглянуто дані щодо молекулярних механізмів скорочення м'язів, електричних процесів в організмі, механізмів пам'яті, взаємовідносин організму та середовища, проблем екології, питань охорони природи.

Рідкісні та зникаючі види судинних рослин Житомирської області : офіц. перелік : фотодовідник / О. О. Орлов [та ін.] ; під заг. ред.: О. О. Орлова, А. О. Вергелеса. – Новоград-Волинський : НОВОград ; Житомир, 2011. – 207 с. : іл.

У довіднику наведено офіційні матеріали щодо переліку видів рослин, які потребують охорони на території Житомирської області – всього 260 рідкісних видів судинних рослин, в т. ч. 13 видів охороняються за Бернською конвенцією (1979); 4 види занесені до Європейського Червоного списку видів, які зникають у всесвітньому масштабі (1991); 99 видів занесені до чинного III видання "Червоної книги України" (2009); 154 види є регіонально рідкісними та охороняються згідно з рішенням Житомирської обласної ради від 08.09.2010р. №1162.

Морозюк С. С. Трав'янисті рослини України : атлас-визначник / С. С. Морозюк, В. В. Протопопова. – Тернопіль : Навч. кн. – Богдан, 2007. – 212, [1] с. : іл. кольор.

Вміщено опис і малюнки 187 видів трав'янистих рослин України та визначення родин, до яких вони належать. Види розміщено за системою А. Л. Тахтаджяна, яка відображає історичний розвиток рослин і споріднені зв'язки.

**Калинець-Мамчур З. Словник-довідник з альгології та мікології :
[навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл.] / Звенислава
Калинець-Мамчур. – Львів : Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, 2011. –
399 с. – (Біологічні студії).**

У виданні подано дані про будову, систематику, філогенію, особливості розмноження, розвитку й екологію водоростей і грибів. Словник-довідник охоплює широкий діапазон термінів альгології та мікології. Спеціальні розділи включають ілюстративний матеріал та етимологічний словник.

**Сухомлін Н. І. Біологія в поняттях, термінах, таблицях і схемах :
навч.-довід. посіб. / Н. І. Сухомлін. – Київ : Логос-М, 2006. – 128 с. –
(Бібліотека школяра).**

Довідник допоможе засвоїти, систематизувати і узагальнити знання з біології, підготуватися до екзаменів учням середніх шкіл і абітурієнтам, а також буде корисний вчителям біології. Посібник має чотири розділи : ботаніка, зоологія, біологія людини, біологія.

Природно-заповідний фонд Житомирської області : довідник / за ред. О. О. Орлова. – Новоград-Волинський : НОВОград, 2015. – 403 с. : іл. кольор.

Довідник складено на основі власних експедиційних досліджень, які автори проводили в об'єктах природно-заповідного фонду ПЗФ Житомирської області протягом 27 років (1987-2013 рр.), а також на основі багатьох літературних даних стосовно об'єктів ПЗФ області. Значна увага приділена ландшафтам, рослинному та тваринному світу кожного з об'єктів ПЗФ, а також рідкісним видам флори і фауни.

Литвак П. В. Атлас рослин природних і штучних екосистем / П. В. Литвак, І. П. Литвак ; [худож. оформ. В. Є. Петрова]. – Житомир : Вид-во ДАУ, 2004. – 301 с. : іл. кольор.

У довідковому виданні подано найбільш поширені у природних і штучних екосистемах України 1452 кольорових зображень вищих рослин і 24 – грибів.

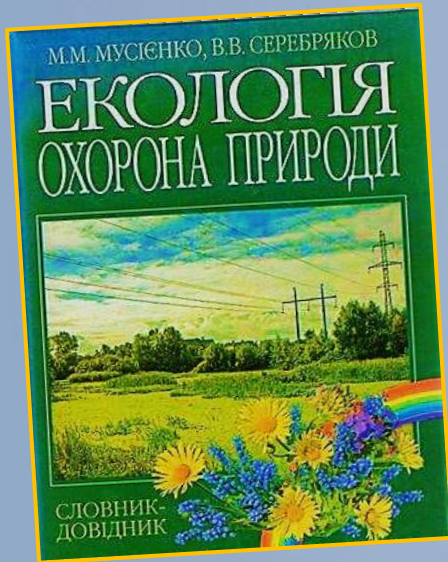
Словник зоологічної номенклатури (1927-1928) / ред. О. І. Калашникова. – Київ : Наук. думка, 2005. – 186, [2] с. – (Словники України).

Факсимільне відтворення видань «Словника зоологічної номенклатури» – перший рекомендований довідник з українських назв тварин. Книга містить численні народні назви тварин, зібрані лексикографами у 1860-1910-х рр.

Талпош В. С. Зоологія : словник-довідник : поняття, терміни / В. С. Талпош. – Тернопіль : Навч. кн. – Богдан, 2000. – 239 с. : іл.

Словник-довідник містить понад 2000 термінів і понять з різних галузей зоології і комплексних біологічних наук, а також 150 рисунків. Подано етимологію іншомовних термінів та іменний покажчик.

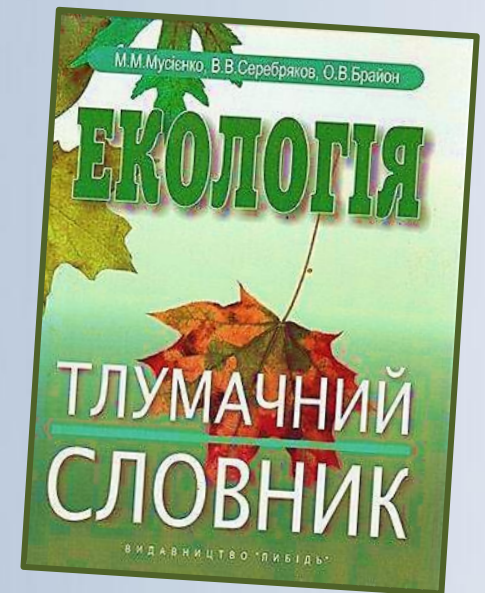

Мусієнко М. М. Екологія. Охорона природи : словник-довідник / М. М. Мусієнко, В. В. Серебряков. – Київ : Знання, 2007. – 624 с.

Пропонована книга – найбільш повний словник-довідник термінів і понять (понад 5000) у галузі екології та охорони природи. Поряд з тлумаченням галузевих термінів наведено довідкові дані про біосферу Землі, її структуру, взаємозв'язки людини і природи, деякі прикладні питання охорони довкілля.

Мусієнко М. Екологія : тлумач. слов. – Київ: Либідь, 2004. – 376 с.

Мета пропонованого видання – допомогти формуванню уявлення про сучасну екологію, що інтегрує знання про Землю та її біосферу. Словник є джерелом інформації з багатьох екологічних проблем.

Національний атлас України / голов. ред. Л. Г. Руденко. – Київ : Картографія, 2009. – 435, [4] с.

Національний атлас України є науково-довідковим офіційним державним виданням. У ньому інтегровані знання та інформація про Україну. Атлас характеризує природні умови та ресурси країни, її екологічну ситуацію, населення, економіку, історію, складається з 6 блоків та містить 875 карт різного масштабу.

Загальногеографічний атлас України / [голов. ред. І. Руденко]. – Київ : Картографія, 2004. – 112 с.

Атлас включає геополітичне положення України, карти адміністративних одиниць, регіони України, національні природні парки, міста.

Політико-адміністративний атлас України / голов. ред. І. Руденко. – Київ : Картографія, 2006. – 120 с.

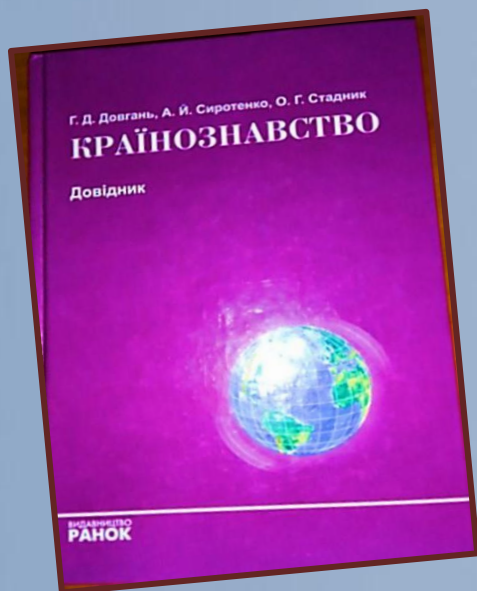
Подано карти формування території України, адміністративного устрою України, центрів адміністративних одиниць, міст обласного підпорядкування.

Геологія і корисні копалини України : атлас / голов. ред. Л. С. Галецький ; ред. К. Н. Колейчук ; літ. ред. Д. Я. Левітес. – Київ : Такі справи, 2001. – 168 с.

Атлас є універсальним навчальним посібником для студентів, аспірантів. Це візитна картка України, запрошення до знайомства, взаєморозуміння та співробітництва.

Довгань Г. Д. Країнознавство : довідник / Г. Д. Довгань, А. Й. Сиротенко, О. Г. Стадник. – Харків : Ранок : Веста, 2007. – 479 с.

У посібнику подається докладна характеристика багатьох країн світу: особливості географічного положення, історичного розвитку, населення, господарства, культури; розглядаються глобальні проблеми людства. Довідник містить комплексну характеристику понад 60 країн світу.

Юрківський В. М. Країни світу : довідник / В. М. Юрківський. – Київ : Либідь, 1999. – 364, [3] с.

Довідник містить відомості про країни світу, які внесені до Атласу Світового банку. Інформацію по кожній країні згруповано у певній послідовності: загальні відомості, основні етапи історії, державний устрій, природне середовище, населення, господарство, потенціал туризму. Подано також короткі відомості про материки Землі та їхнє населення.

Віртуальну виставку підготувала бібліотекар природничого факультету
Бурчинська А. В. Кількість джерел: 28.

